

NAPREJ

Državna licejska knjižnica
V Ljubljani

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje,
Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: »NAPREJ«, Celje;
Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din.
za inozemstvo 30 Din.

Oglasni prostor 1X65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer
se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštno proste.

Stanovanjska beda.

II.

Danes teden smo pojasnili, kako iz-
zema kapitalistični sistem proletarce z
miloščino stanovanjske naredbe, ki ima
v svojem končnem efektu edino ta uspeh,
da več kapital vlekapi talistov na ško-
do proletarcev in tudi malih kapitalistov
sami. Da pomeni torej samo krpanje
raztrgane obleke, ki postaja zaradi te
nove krpe še bolj raztrgana in dale še
manj upanja na popravilo.

Naše oblasti so to tudi že deloma
uvideli in že večkrat smo bili na tem, da
bo miloščina stanovanjske naredbe od-
pravljena. Zdaj imamo termin do Nove-
ga leta 1925. Toda, poglej kamorkoli ho-
češ, povsod boš uvidel, da na držanje te-
ga termina nihče ne misli resno, vsak
izjavlja, da bo morala trajati zaščita na-
jemnikov še tudi nadalje, češ, drugače
bo nastala anarhija, iz katere sploh ne
bo več izhoda.

Od kod izvira to čevkanje? Kdo ima
interes na tem, da se taka neumnost vz-
držuje?

Velekapitalisti.

Velekapitalisti imajo dobiček od te
miloščine, zato jo vzdržujejo, in ker ima-
jo popoln vpliv na vlado in meščanske
stranke ter njih tisk, zato jim ni težko
spraviti javnost v to razpoloženje. Iz-
plača se jim to prav dobro, kajti če dajo
potem stanovanjske miloščine stanova-
ncu stanovanje za 100 dinarjev ceneje in
če mu zato kot delavcu v svojem pod-
jetju plačujejo za 500 dinarjev manjšo
mezdjo, imajo čistega dobička na enem
samem stanovanju mesečno 400 dinar-
jev. Če je pa moral zaradi stanovanjske
naredbe dati stanovanje drug hišni po-
sestnik, se jim to še bolj izplača, ker
imajo potem na račun te miloščine na
vsakem stanovanju svojih delavcev kar
čistih 500 dinarjev mesečno. Zato je raz-
umljivo, da so »dobregra srca« in da »ču-
tijo usmiljenje« z delavci in da zahtevajo,
naj ostane zaščita najemnikov še nadalje
v veljavi in da naj država od vseh mili-
jard davkov ne da niti vinarja za zidanje
hiš za svoje urade in uradnike, ampak
naj da rajši vse za oboroženje in opravo
vojske.

Tisto čevkanje izhaja torej od vele-
kapitalistov. Toda če bi čekali samo
oni, bi bilo tega čevkanja malo, ker je
velekapitalistov je malo. Da to čevkanje
kaj zaleže, je treba še drugega faktorja,
in ta je ljudska beda in nevednost. V svo-
ji obupanosti ljudstvo še na tisto pozab-
lja, kar vel! Zato je zadovoljno, da dobi-
va miloščino od stanovanjske naredbe in
zato se mu zdi prijatelj tisti, ki hoče, naj
ostane ta miloščina še nadalje v veljavi.

Samo socialistična stranka je toliko
organizirana v tej anarhiji, da ni izgubi-
la glave in da je brez ozirja na bedo in
nevednost odločno nastopila proti milo-
ščini in predlagala, da naj vsaj občine zla-
dajo, če država ne mara, denar naj pa
dobe od novih davkov na stanovanja, ki
ni se obdavčijo progresivno: mala nič,
srednja malo, večja več, velika zelo vi-
soko. Žal, da je ostal ta predlog neizvr-
šen, ker so posamezniki tako neumni, da
rajši delajo velekapitalistu za 500 dinar-
jev mesečno ceneje, nego da bi hoteli
plačevati 5 dinarjev mesečno občin za
zidanje stanovanjskih hiš . . .

Ta nezavednost bi se bila pa že pre-
magala, če bi ne bilo tudi med socialisti
raznih posameznikov, ki se bolj brigajo
za zakrpanje starih cap nego za izdelo-
vanje nove obleke. Tudi med nami so
ljudje, ki protestirajo, če bi se imela ne-
umnost stanovanjske miloščine odpravi-

ti. Ni jim niti zameriti, ker je treba prece-
l zavednosti, da človek ne nasede »do-
brim sreem« kapitalistov.

Med onimi pa, ki ta problem raz-
umevajo in ki bi morali torej delati vz-
trajno na to, da ga spozna vsi, ki zara-
di njega trpe, so največji krivci sedanje
stanovanjske anarhije tisti, ki iz koristo-
lovstva sami greše in skušajo odpraviti
stanovanjsko bedo samo za sebe same-
ga. Sem ne spadajo samo tisti, ki plaču-
jejo tisočake stanovanjskim posredoval-
cem, da dobe po ceni stanovanje, dalje
tisti, ki odirajo svoje podnajemnike itd.,
ampak tudi tisti oportunisti, ki pravijo,
da se z glavo skozi zid ne da in da je
treba rajši ukrasti ključ do vrat iz te
ječe.

Zgodilo se je, da je socialist očital
svojemu prijatelju, zakaj ne gre osebno
intervenirati k nekemu gospodu, češ, saj
je to samo formalnost, odstopil ti bo sta-
novanje, pa ga boš imel. Prijatelj je pa
izjavil, da ne bo nikdar pri krivici prošil
za svojo pravico, ampak da bo vsikdar
svojo pravico zahteval.

»Pa je ne boš dobil! Nikdar ne boš
imel stanovanja, če boš tako delal. To
ni oportuno!«

»Če ni oportuno, je pa socialistično!
Saj baš ta oportunisti posameznikov je
kriv, da pravice ni. Če si jaz pridobil
stanovanje skozi skrivna vrata, bo vsak
mislil, da drugače ne gre. Če bomo pa
vsi zahtevali, da se krivični zidovi po-
dro, nam jih ne bo treba z glavo podira-
ti, ampak se bodo s skupno voljo družbe
sami podrli. Proč z dobrim srcem! Proč
z usmiljenjem! Socialist naj ima pravič-
no srce! Kdor ima »dobro srce«, ta sploh
ni socialist.«

Tako sta se sprla dva prijatelja za-
radi »dobregra srca«, ki hočeta biti oba
revolucionarna in ki hočeta zato brez
pridrška odstranjevati vse, kar naspro-
tuje zdravi pameti. Kako se torej še le
lahko skregajo zaradi stanovanjske mi-
loščine ljudje, ki nimajo in ne poznajo
nobenega programa? Ali ki imajo samo
namišljen program, kakor n. pr. narodni
socialisti, ki bodisi še le začenjajo biti
socialisti, bodisi se imenujejo tako samo
zato, ker je socializem moderen in ga
skušajo izrabljati v svoje namene. Ali
je potem čudno, da si ne znajo pomagati
ne uradniki, ne komisije, ne oblasti,
kadar pride kak zamotan slučaj, in ga
puste zato nerešenega mesece in mese-
ce. N. pr. če je bilo komu priznано po-
motoma kakšno stanovanje, potem se pa
izkaže, da ga ne more dobiti, ker bo iz-
praznjen še le pogojno, pa tudi zato, ker
nima rodbine — treba bi bilo to stano-
vanje nakazati drugemu, pa se ne da,
češ, priznано je bilo, zdaj ne moremo
sklepa več izpreminjati. Na drugi strani
se pa tisti, ki mu je bilo priznано, poteza
zopet za drugo stanovanje, ker mu prvo
nič ne pomaga, dokler je njegovo samo
na papirju. Ali ima kdo pravico imeti
več stanovanj priznanih in zadrževati s
tem streho več družinam? Zdi se nam,
da se je odrekel prvemu že takrat, ko je
obupal, da ga dobi in ko je zaprosil za
drugo, in da je prvo nakazilo postalo ne-
veljavno takoj, ko je oblast sprejela
prošnjo za drugo — saj vendar prošnji
od takih, ki stanovanje že imajo, ne sme
sprejemati.

Tako se vidi, da so naše stanovanj-
ske naredbe škodljive ne samo trajno,
ker onemogočajo ozdravljenje stano-
vanjske bede, ampak tudi začasno niso
zmožne pomagati, če se odločujoči fak-
torji ne znajo poglobiti v smisel, v vse-
bino, ampak se drže samo mrtvih črk, ki
se pobližajo druga drugo.

Politične vesti.

* Uradniški zakon je v ponedeljek
dopolnil ožji odbor ministrov Trifunovi-
ća, Tričkovića, Markovića in Jankovi-
ća. Nekatere dopolnitvene predloge o
tem zakonu so »preštudirali«.

* Tlaka ali kuluk v Jugoslaviji. Že
zadnjič enkrat smo poročali, da je na-
rodna skupščina sklenila uvesti tlako za
popravo cest. Na sobotni seji pa so se o
tem še malce prekljali, potem pa so
stvarico odobrili, ker so sklepu prista-
vili, da se bo mogel vsak odkupiti. Ko-
mentar k temu sklepu smo že zadnjič
objavili.

* Finančni minister šteti. Dr. Sto-
jadinovič bi rad preskrbel boljšo stanje
v državi, zato je začel prav pridno šte-
diti. Najprej je temeljito zmanjšal oseb-
ne izdatke v svojem resortu. Reduciral
je dalje uradništvo v ministrstvu financ.
Na vsak način hoče dr. Stojadinovič do-
kazati svetu, da se lahko tudi javno de-
la za svoj žep.

* Minister notranjih zadev je obja-
vil službeni komunik, v katerem po-
oblašča odgovorne državne upravni-
ke, da vsako akcijo v smislu zakona o
zaščiti države že v kalu zatrejo. Pred-
vsem naj preprečijo z najenergičnejšimi
odredbami vse shode HRSS, katere so
radičevski voditelji napovedovali po
hrvatskih mestih. Minister obžaluje, da
cela HRSS v neprijateljskem smislu na-
pravi državi in pričakuje, da bodo vsi u-
videvni in razboriti ljudje vsaj pred svo-
jo vestjo priznali, da se tako razdorno
delo HRSS ni moglo, niti se ne sme več

tolerirati ter da mu mora državna ob-
last takoj napraviti konec.

* Dr. Korošec je protestiral proti
prepovedim shodov HRSS. Ker s svojimi
protesti ni dosegel uspehov, je v soboto
izjavil, da nameravajo klerikalci pri
prihodnji skupni seji revizionističnega
bloka predlagati kot skrajno sredstvo
zapustitev parlamenta.

* Radić je na nedeljskem banketu
pretil klerikalcem, da ne bodo pri vo-
litvah dobili niti enega mandata, če bo
šel Korošec v vlado. Spahovcem je pa
naročil, naj pridejo vsi v Zagreb, da bo
tu 90 hrvatskih zastopnikov. Izjavil je
celo, da bo šel kmalu s svojimi 50
zvestimi v Beograd in bo tam
dokazal vladi, da federalistični blok ne
spi.

* Sklepanje konkordata Jugoslavije
z Rimom se je začelo v petek z bogatim
obedom. Zakaj je konkordat koristen in
komu bo nesei dobiček, je razvidno že
iz te lepe pridige. Saj je Kristus tudi
pripravil skupen obed, pa bi ga njegovi
»verificirani namestniki« ne.

* Razmerje med Beogradom in So-
fijo se skuša vsekakor ustaliti v lepi in
prijateljski obliki. Ko se izvede v Nišu
sklenjeni sporazum, se bo sešla posebna
jugoslov. - bolgarska komisija, da ure-
di še nekatera sporna vprašanja med o-
bema državama. V prvi vrsti so to vpra-
šanja sekvestrov in rekvizicij, ki so jih
Bolgari izvedli v Srbiji med okupacijo.
— Naš poslanik v Sofiji Rakić je bil v
nedeljo pri kralju na avdijenci in se je
z njim pogovarjal nad eno uro.

Zgodovina napak.

Napredek razumemo v tem smislu,
da je bilo tisto, kar smo imeli v prošlo-
sti, napačno in slabo, pa se trudimo, da
uredimo stvari boljše, kakor so bile in
kakor so sedaj. Vsa zgodovina člove-
štva je polna napak, vsak vladar, vsaka
vlada, vsaka religija je podvržena na-
pakam. To je zato, ker je človek kot
posameznik podvržen zmotam. Vseved-
nost ni, v nezmožnost papeža celo ka-
toličani več ne verjamejo. Ker je člo-
veški razum še slabo razvit, tudi družba
ne more biti boljša, nego je, dokler ne
bomo ljudje boljši, to je bolj razumni in
logično bolj človeški kakor smo danes.

Napake delajo vsi ljudje, vse stran-
ke, vse vlade. Toda med napako in na-
pako je vendar razlika. Lenin je v ne-
kem govoru nedavno dejal, da prav rad
priznava napake, ki jih je delal in jih še
dela sovjetski režim. Toda vse te napa-
ke so malenkost v primeri z eno samo
ogromno napako, ki jo je napravil med-
narodni kapitalizem in imperializem sa-
mo z versajlsko pogodbo. In ko se nova
Rusija čeprav z muko uči iz napak, dela
mednarodni kapitalizem nove napake in
ne skuša popraviti stare. Pogubno ver-
sajlske pogodbe izvaja naprej, ker ne
more voditi drugam, kakor v nove krize,
v večanje gospodarskega kaosa, v novo
svetovno vojno.

Socialisti so od vsega začetka ob-
sodili takozvane mirovne pogodbe, skle-
njene po zadnji vojni, in med temi po-
godbami je versajlska pogodba najbolj
absurdna. Socialistom se danes pridru-
žujejo v zahtevi za razveljavljenje ver-
sajlske pogodbe tudi tisti liberalni ele-
menti, ki znajo čitati zgodovino. Od
kraja so imeli up, da bodo zavezniški
državniki držali svojo besedo, ki so jo
dali premaganim državam in človeštvu.
Pa vse obljube so se razpršile v prazen
nič, militarizem je pričel s svojo staro
igro in kaizerizem je nadomestil fran-
coski imperializem.

Francija igra danes lopovsko igro
proti Nemčiji. Zasedla je po naravnih
zakladih in industriji najbogatejše kraje,
v katerih provocira domače prebiva-
stvo, mu deli ukaze in ga ponižuje. VI.
Nemci, ste premaganci, mi smo zmago-
valci in imamo pravico diktirati, vi pa
ubogati. Če nam boste pokorni, če se ne-
boste upirali, smete pričakovati milost.
Če ne, ostanemo tu, — kdo ve, koliko
časa . . . morda za zmerom. Tako neka-
ko izgleda položaj. Francija se izgovarja,
da je izvedla svoj vpad v Nemčijo, ker
slednja ne drži svoje besede, to je, ker
ne odračunava točno blaga in zlata kot
vojno odškodnino na določene obroke.
To je pa le deloma vzrok. Glavni vzrok
je, da hoče Francija — imperialistična,
reakcionarna Francija — držati nemško
ljudstvo in s tem nemško državo k tlom,
da jo izkrvavi in s tem oslabi do skraj-
nosti, da ne bi mogla nikdar več s svo-
jimi armadami, s svojo industrijo o-
grožati slavne francoske »domovine«.

Kapitalistične vlade niso delale še
nikdar poprej napak v tako velikem ob-
segu kakor sedaj. Roparski mir na vseh
koncih in krajih je prinesel bedo vse-
mu evropskemu ljudstvu. Mesto sodelo-
vanja med deželami se je naselila med
nje ljubosumnost, zavist, zapiranje me-
j, oboroževanje, intriganje in pripravlja-
nje na nove rope. Industrija je zasta-
la, draginja narašča, denar je brez vredno-
sti. Posledice takega stanja pa ne trpe
vlade, kapitalisti in vsa druga boga-
taška golazen, ampak ljudstvo, ki je od-
visno za svoje preživljanje od dela na
polju, v rudnikih in industriji. To ljud-
stvo, in ne ministri, je izročeno bedi in
negotovosti. Nihče ne ve, kaj mu prine-
se jutrnji dan.

Ena izmed največjih napak današ-
njih kapitalističnih vlad je sabotaža, ki
jo vodijo napram Rusiji. Odrekaajo pri-
znanje njenemu režimu, da si ni nobene-
ga drugega, niti ni najmanjšega izgleda,
da bo sedanj padel in ga nadomestil dru-
gi, tak, ki bi ugajal stari diplomaciji v

Parizu in Londonu ter diletantski diplomaciji v Washingtonu. Bedastoča je diktirati kaki deželi, kako vlado mora imeti, če je ljudstvo prizadeto dežele ne mara. In rusko ljudstvo ne mara take vlade, kakršno ji vsiljuje Pariz, London, Washington in Tokio. Toda posledice te diplomatske blokade ne trpi samo rusko ljudstvo, ampak ves svet, posebno še Evropa.

Rusija danes še ni idealna dežela; to še dolgo ne bo. Carizem ji je predolgo gospodoval, da bi se mogla povzpeti kvišku tako hitro, kakor bi mi želeli. Tudi mnogi eksperimenti novega režima ji niso v prid. Ampak ti so pokazali, kako se ne sme delati, da se bodo dosegli hitrejši, pozitivnejši uspehi. Kapitalistične vlade niso niti najmanj opravičene delati Rusiji očitke. Same so zakrivilo toliko umazanost v teku zadnjih par let in povzročile toliko gorja, da bi se morali razni ministri in ves vladajoči režim studiti samemu sebi.

Priznanje ruske vlade bi bil en pogoj k mirnejšemu razvoju Evrope in k gospodarski rekonstrukciji. Drugi pogoj, nič manj važen oziroma še važnejši, pa bi bil razveljavljanje imperialističnih, mirovnih pogodb in ustvaritev kompromisne pogodbe, v kolikor so take pogodbe v današnjem sistemu sploh mogoče.

Ampak imperialisti, ki se proglašajo za varuhe civilizacije, tirajo svojo pogubno igro naprej. Čutijo, da je nekaj narobe, da je veliko napačnega, pa mislijo, da se bo z novimi konferencami ublažilo nasprotja. Sklicali so Washingtonsko konferenco za omejitve oboroževanja, toda proračuni držav, ki so se udeležile te konference, dokazujejo, da se troši za militarizem veliko več kakor kdaj poprej. Amerika, ki ob vsaki priliki naglašala nasprotstvo militarizmu, postaja militaristična sila, in to tako prikrito, da ljudstvo, ki itak nič ne misli, tega niti ne opazi. Japonska izboljšuje z največjo naglico svoj militaristični aparat na morju, na suhem in v zraku. Isto dela Anglija, o Franciji pa ni vredno izgubljati besedi. Militarizem ima v slednji odločujočo besedo in o kakih pravičini, razsodni politiki francoske vlade ni niti govora.

Sledila je genovska konferenca, ki je končala z istim flaskom, pravzaprav še z večjim, kakor washingtonska. Nato se je komedija nadaljevala v Haagu, ki se je tudi zaključila kot komedija. V Parizu in Londonu so konferirali ministri predsedniki zavezniških vlad, in ker so prihajali na posvetovanja vsak s svojimi grabežnimi načrti, niso nikdar prišli do sporazuma, kakor je že navada med roparji.

Med tem se je v Mali Aziji vršila ves čas vojna v malem obsegu, ki bi bila sicer pred letom 1914. smatrana za veliko vojno in ves svet bi govoril o nji; v nji je Grčija podlegla. Na posredovanje zaveznikov je bilo sklenjeno med Turki in Grki premirje, in nekaj časa za tem so pričeli z »mirovno« konferenco v Lozani. Ampak je že tako, da se grabežka diplomacija ničesar ne nauči in ničesar ne pozabi. Isto igro, kakor v Versajlu, igra tudi v Lozani. Če ne gre povsem gladko, je to pripisati trmo-glavosti Turkov, kar ima svoj izvor v tem, da je tudi Rusija prisotna. Gre za olje, rude in za morskota. Navidezno pa se kregajo, kje naj bo sedež patriarha grške ortodoksne cerkve, za interese narodnostnih manjšin, posebno Armencev, za reformiranje turških sodišč in take reči. V resnici so oljni vrelci glavni predmet nesoglasij, kajti nad njimi bi radi dobili kontrolo Angleži kakor Francozi, Amerika in drugi kapitalistični interesi raznih dežel. Kako je bilo z bolgarsko revolucijo, smo baš te dni poročali v »Napreju«. Prvotno je hotelo vse pasti po revoltirajočih meščanih, ko je pa padla parola, da gre za ohranitev balkanskega monarhizma in proti socialnemu gibanju izkoriščanih kmetov, mas, so vse diplomacije in najbolj očitno naša pa romunska začele Stambolijskivo delo negirati.

Kapitalistični sistem pomeni napredek v primeri s fevdalizmom, toda je vendar napaka. Bila je potrebna, kakor je v razvoju potrebno vse, kar neizogibno pride. Iz te napake smo se naučili, da je treba zgraditi nov družabni sistem, socializem. Ker pa mora družba za tak sistem stopnjevale dozorevati, gremo sedaj, ko je kapitalizem na vrhuncu svoje moči, pa tudi na vrhuncu svojih napak, v novi sistem, v katerega se kapitalizem polagoma pretaplja. Ta proces

bo trajal dolgo dobo, tudi če postanele vse vlade že jutri socialistične, kar pa se ne zgodi.

Cloveštvo živi v mizeriji radi svojih napak. pada na bojiščih in v industriji pod težo izkoriščevalnega sistema radi svojih napak. Ta napaka je neznanje. Vlade, ki so na krmilu, imajo svojo moč od večine ljudstva. Ene so jo dobile potom glasovnice, druge drugače. Režimi so vedno odsev večine ljudstva v poedinih državah.

Velikanska morija in uničevanje na debelo ni izučilo ljudskih množic, da bi znale iztrebiti vzroke za militarizem. Nasprotno so vojni, boje se uničevanja in na glas in potihem protestirajo proti novim vojnim nevarnostim. Kje so vzroki za vojne, militarizem in potlačevanja, pa mase še ne vedo. Toda spoznanje vendar prihaja; enemu sledi drugo. Male skupine resnično zavednega, inteligentnega delavstva in izobražencev so pionirji družbe bodočnosti. Mase, tiste mase, ki služijo vladajočim kastam kakor igralcem žoga, te se znajo od časa do časa razburiti, toda so kljub temu vendar podlaga, na kateri stoji današnji kapitalizem, četudi je vsled svojih lastnih napak izrabljan. Čimbolj se izpolnjuje človek v pravega človeka, tim slabši postaja temelj današnjega družabnega reda, ki je odsev brutalnosti, sebičnosti, zavisti in pohlepa, ki so svojstva človeka. Ti instinkti se morajo umakniti človečnosti. To umikanje se vrši počasi, zato tudi socializem ne pride čez noč. Potrudi se sam spremeniti v človeka. In potem postati apostol za človečanstvo med drugimi ljudmi. S tem pripravljaj pot iz družbe samih napak v popolnejšo družbo.

Proletarec.

Razno.

r Karte s privitim robom niso dopisnice. Nekateri tvrde in podjetja uporabljajo privatno izdelane dopisnice, katerih spodnji rob, na katerem je zapisan naslov, je zapognjen čez polovico sprednje strani dopisnice in nalepljen ali pa samo z znamkami pritrjen nanjo. Take karte ne odgovarjajo zakonskim določilom, zato je ministrstvo pošte in brzojava odredilo, da zaradi mogočih zlorab takih dopisnic ne pripozna za dopisnice in da jih morajo pošte smatrati za pisma.

r »Pravi Sokol se sramuje alkohola!« je baje vzkliknil pooblaščenec Jug. Sok. Saveza dr. Fux na treznostnem zborovanju v Ljubljani. Tako poroča »Sl. Narod«. Mi pa konstatiramo, da je potemtakem pravih »Sokolov« strašno malo, ker ga vsak »dober« Sokol rad pocka, posebno na Sokolaških veseljah, kjer se gre za njihov lastni dobrobit.

Celje.

c Neznosne razmere pri Kamnoseški družbi v Celju. Kamnoseška družba je po g. Majerju spodila 2 zapupnika in 3 delavce na cesto. Eden zapupnik je član JSZ in je tudi odpuščen, ker ni glasoval za 10 urni delavnik. A vsi ti delavci so odpuščeni z navedbo pomanjkanja dela. Ko je tvrdka svoj nesocialni čin izvršila, se je že neki gospod pobahal, da sedaj se je posrečilo »vreči socialdemokratsko bando na cesto«. Nekaj dni pozneje je sprejel lastnik podjetja, gosp. Diehl enega izmed odpuščenih delavcev — domačinov zopet nazaj, a gosp. Majer in g. Bertot sta izjavila, da zapustita službo v slučaju, če bo kdo izmed odpuščenih zopet sprejet v delo. Torej, hlapci kapitalistov so hujši, kakor pa kapitalisti sami. Po naših informacijah smo zvedeli, da g. Majer ni naš državljani in kakor se vidi ima eksekutivno moč za pregajanje naših državljanov. Kako dolgo bo to še dopustno v svobodni Jugoslaviji, da bodo imeli razni krvososi več pravice kakor pa domači ljudje? Da imamo take ljudi med seboj, so v prvi vrsti krivi delavci, ker se ne brigajo dovolj za svoje organizacije, v drugi vrsti pa oblasti, ker ne postopajo po predpisu § 103. zak. o zaščiti delavcev, kadar izdajajo dovoljenje za import tujcev Majerjevega kalibra. Sicer se bomo pa oglasili na merodajnem mestu.

c. Zborovanje članov konsuma se bo vršilo v petek 29. tm, ob 9. dop. v lokalni gost. Janžek, Za kresijo in ne pri Zelenem travniku, kakor smo pretekli teden objavili. Ker bosta podala poročilo delegata, ki sta se udeležila občnega zbora Kons. dr. za Slovenijo, priporočamo vsem zadržnikom, ki se brigajo kaj

za lastno gospodarstvo, da se zborovanja točno in zanesljivo udeležijo. — Odpor.

c Kino Gaberje. Sreda 27. četrtek 28. in petek 29. jun. »Blaznost«. Velika drama v 5 dej. V glavni vlogi Reinhold Schünzli in Konrad Weid. Že imeni sami dokazujejo dovolj in ni potreba filmske drame še posebej hvaliti.

Ljubljana.

I Dr. Perić — med zvonovi. Eden izmed novih šentpeterskih zvonov nosi napis: »Vlit sem bil l. 1923., ko je bil župan v Ljubljani dr. L. Perić«. Torej; g. župan Perić se je tako sprijaznil s črnuhi, da so mu posvetili nov zvon. Ne bilo bi to nič hudega, če stremi Perić po slavi na tak način, ampak najsramotnejše je to, da so zvon kupili — ljubljanski meščani in okoliški proletarij, katerega bi dr. Perić najrajši — snedel s kostmi in kožo vred. Privatno mnenje poštenih ljubljanskih socialistov je, da dr. Perić kljub temu ne bo prišel po smrti »v nebesa«, ker se že zdaj povišuje. In »kdor se povišuje, bo ponižan...«

Iz strok. gibanja.

g Stavka jadranskih mornarjev traja po zadnjih vestih dalje. Samo od »Jadranske plovbe« stavka 212 častnikov in 1080 mož. Mornarji zahtevajo podražavljenje te parobrodne družbe. Ta pa izjavlja, da priznava delavske zahteve, samo da zvrča krivdo na državo, češ, ta ne izvršuje svojih obveznosti. Tako n. pr. ne plačuje vlada prevoza pošte po parnikih. In zato menijo gospodje odirači, da imajo pravico znesti se nad proletariatom? Ogromni profiti, ki jih delajo, jim še vedno omogočajo plačevati mu, kar mu gre. In še vedno bi bili njihovi profiti ogromni, če bi oni svoje obveznosti izvrševali. Tako pa vlada s svojim neizvrševanjem njim škodo dela, oni pa z lastnim neizvrševanjem sebi. Stavka pomeni namreč veliko škodo za vse naše gospodarstvo, predvsem pa seveda za njihovo — — — Pa ne gre drugače, če hočejo biti trdovratni.

Vestnik »Svobode«.

v Delegate za konferenco DTE pozivljamo, da pridejo v Maribor 30. jun. s tistim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 8. zjutraj in pride v Maribor nekaj čez poldne.

Vse socialiste opozarjamo, da postane naš nasprotnik vsak takoj, kadar začne delati proti našim organizacijam. Delo proti nam pa izvršuje tudi tisti, ki dela za druge politične organizacije. Naš pravilnik ima v 5. točki prav jasne določbe. Z javnostjo smo se ubranili kapitalistov, z javnostjo smo se rešili lažisocialistov, z javnostjo se bomo obvarovali tudi proti tistim socialistom, ki nimajo časa, da točno citajo in se informirajo, predno razbijajo organizacije, ki si jih je s trudom in težavo postavilo vse organizirano delavstvo, ne samo oni. Slova brez discipline še pri ovcah ni mogoča, kaj še le pri proletariatu v sedanjem težkem boju!

Gospodarstvo.

— Davek na poslovni promet. Prejeli smo to interesantno poročilo od finančne delegacije v Ljubljani: Dne 21. do 23. t. m. se je mudil v Ljubljani v spremstvu g. min. tajnika Milana Cvijanovića, načelnika finančnega ministrstva, gospod Hilarij Vodopivec, da tudi pri nas po nalogu gospoda ministra dr. Stojadinovića pregleda priredbo davka na poslovni promet. Ob tej priliki se je ugotovilo, da razlike v praksi poedinih pokrajin obstajajo v bistvu le v tem, da se je priredba izven Slovenije iz tehničnih razlogov deloma zakasnila itd. Interesantnost je v tem, da se davčne prakse zakasnujejo baš v tistih pokrajinah najbolj, kjer izdajajo zelo visoki in spoštovani faktorji zakone in naredbe. Tam torej plačujejo davke najmanj, najvišji gospodje pa sploh nič, kakor bomo nekoč o tem podrobneje pisali za zgled. Vse to zato, ker se čutijo ti gospodje, kateri zakone izdajajo, samim sebi najbližji.

— Zvišanje nekaterih telefonskih pristojbin. Z 11. junijem se je pri nekaterih skupinah telefonskih naročnikov zvišala pristojbina za inštalacijo glavnih in zunanjih stranskih postaj od 1200 dinarjev na 2000 dinarjev. Hkrati se je zvišala pristojbina za inštalacijo pomožne (hišne) centrale in sicer za inštalacijo pomožne centrale, ki ima 1 do 3 spošedne zveze od 250 Din na 500 Din, če ima pomožna centrala 4 do 10 zvez od 360 Din na 750 Din, in če ima več kot 10 števk od 500 Din na 1000 Din. Poleg tega zneska je treba plačati tudi inštalacijsko pristojbino v zvišanem znesku 2000 Din, za vsak telefonski vod, ki veže pomožno centralo s telefonsko centralo. Pristojbina za inštalacijo sporednih aparatov, signalnih zvoncev in aparatov za ojačevanje toka se je zvišala od 200 Din na 300 Din, S 1. julijem t. l. se zvišajo tudi govorilne pristojbine v medkrajevnem prometu in sicer v I. pasu od 10 na 15 Din, v II. pasu od 15 na 20 Din, v III. pasu od 20 na 25 Din in v IV. pasu od 25 na 30 Din za pogovor 3 minut. — Če bodo naši premodri finančniki še kaj malo polnili državne kase na ta način, se močno bojimo, da se bodo začele izpraznjevati in tudi v razvoju medsebojnega občevarja bomo storili korak naprej k — srednjeveškim pripomočkom, kakor so kresni na gorah, heliografi, zastavice, signalne luči itd.

— Uklinjenje paketnega prometa. Prometno ministrstvo je ukinilo promet kosovnega in vagonskega blaga za Bolgarsko in preko Bolgarske. Nadalje je ukinilo promet kosovnega blaga za Češkoslovaško preko Madžarske.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Alojz Leskošek.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

Če se hočete osvežiti
pridite na skledico kislega mleka v trgovino
z delikatesami in mlekom

A. Konec, Celje, Glavni trg 11.

Širite proletarski tisk!

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 3
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE
PLAKATE IN VABILA ZA SHODE IN VESELICE

Letne zaključke

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV,
KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA

LITOGRAFIJA

And. Jakil

tovarna kož in čevljev d. d., prodajalna Ljubljana, Poljanska c. št. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških
čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rujave kravine.

Solidno delo!

Nizke cene!